

Dosarul nr.2ra-1867/2019

Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Central (E. Ciubotaru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (N. Simciuc, A. Panov, I. Cotruță)

Î N C H E I E R E

13 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Maria Ghervas
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Ala Garșinschi, Mihail Vinogradski și Maria Vinogradscaia,

în cauza civilă la cererea depusă de către Ala Garșinschi, Mihail Vinogradski, Maria Vinogradscaia împotriva lui Iurii Gratii, Banca Comercială „Victoriabank” Societate pe Acțiuni, Tatiana Sîli, Ion Sîli, intervenient accesoriu, executorul judecătoresc Lilia Corolețcaia cu privire la nulitatea contractului de cesiune, radierea posesiunii asupra bunurilor,

împotriva deciziei din 17 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 06 noiembrie 2017 Ala Garșinschi, Mihail Vinogradski, Maria Vinogradscaia au depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Iurii Gratii, SA „Victoriabank”, Tatiana Sîli, Ion Sîli, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Lilia Corolețcaia cu privire la nulitatea contractului de cesiune din 20 martie 2013, radierea posesiunii lui Iurii Gratii asupra bunurilor imobile situate în xxxxx și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii au indicat că executorului judecătoresc Lilia Corolețcaia a intentat mai multe proceduri de executare în privința pârâților Tatiana Sîli și Ion Sîli (7 la număr).

Prin dispoziția nr. 135c din 10 septembrie 2015 emisă de Camera Teritorială Centru a executorilor judecătorești, a fost dispusă conexarea procedurilor de executare intentate de către executorii judecătorești Maia Surchicin, Daniela Mașnic și Victoria Țărnă pentru efectuarea unei singure executări silite fiind conexe încă 7 documente executorii.

Au menționat că debitorii Tatiana Sîli și Ion Sîli dispun cu drept de proprietate de unicul bun imobil ce poate fi urmărit, anume casa de locuit individuală cu 2 nivele din xxxxxx gajată BC „Victoriabank” SA și care a prezentat executorului

judecătoresc Daniela Mașnic calculul datoriei debitorilor Ion Sîli și Tatiana Sîli, și la 13 martie 2012 și-a dat acordul pentru vânzarea bunului gajat la licitație publică de către executorul judecătoresc, Lilia Corolețcaia.

La 13 martie 2012 a fost întocmit la fața locului, procesul-verbal de sechestrul pe bunul imobil menționat, în prezența creditorului - urmăritor Nadejda Garșinschi.

La 13 martie 2012 a fost emisă încheierea cu privire la numirea expertizei și evaluarea bunului în cauză. Casa de locuit individuală și terenul pentru construcții, conform raportului de evaluare nr. 1459, au fost evaluate la prețul de 795 700 de lei.

Au relevat că, ulterior, executorul judecătoresc prin intermediul datelor plasate pe portalul instanțelor de judecată a aflat că prin hotărârea din 26 noiembrie 2016 a Judecătoria Orhei, a fost admisă cererea de chemare judecată înaintată de Iurii Gratii împotriva pîrîților Ion Sîli și Tatiana Sîli cu privire la exercitarea dreptului de gaj și transmis de la Ion Sîli și Tatiana Sîli în posesia lui Iurii Gratii bunurile gajate, și anume casa de locuit individuală cu construcții accesorii și terenul pentru construcții, amplasate în mun. xxxxx cu nr. cadastral xxxxxxx

Mai punctează că după ce au fost informați despre aceasta, au depus o cerere de revizuire a hotărârii din 26 noiembrie 2016 a Judecătoria Orhei, care a fost menținută prin încheierea din 27 iulie 2016 a Judecătoria Orhei.

La 06 iunie 2014 Iurii Gratii a depus cerere de contestare a încheierii executorului judecătoresc Lilia Corolețcaia privind organizarea licitației și a procesului-verbal de sechestrul, însă cererea în cauză a fost respinsă ca neîntemeiată de către Judecătoria Orhei prin hotărârea din 29 decembrie 2014 și menținută prin decizia din 30 aprilie 2015 a Curții de Apel Chișinău.

Au notat reclamanții că pârâtul Iurie Gratii a înregistrat la Oficiul Cadastral Teritorial Orhei dreptul său de posesie în scopul înstrăinării imobilelor susmenționate, respectiv, consideră că contractul de cesiune este unul fictiv, iar în consecință este lovit de nulitate absolută or, acest contract îi afectează în mod direct, având o cauză ilicită, consimțământ viciat și este posibil de a fi recunoscută nulitatea, din motiv că contractul de cesiune nu are niciun număr de înregistrare, fiind încheiat în formă scrisă simplă, fapt ce contravine normelor legale imperative, fiind lovit de nulitate.

La fel, au susținut că pârâtul Iurie Gratii nu are și nici nu a avut intenția să fie cesionar al creanțelor băncii față de Ion Sîli și Tatiana Sîli și să-și satisfacă creanțele față de el or, în realitate, banii transmiși băncii sunt banii ce aparțin pârâților, Tatiana Sîli și Ion Sîli, iar contractul încheiat cu Iurie Gratii este unul fictiv, menit să creeze artificial o situație când debitorii nici nu vor mai restitui datoriile față de creditor și nici bunul lor nu va putea fi urmărit în astfel de situație. De facto, achitând cu banii proprii, dar prin intermediul lui Iurie Gratii, datoria pe care o aveau față de bancă, garantată prin contractul de ipotecă, Tatiana Sîli și Ion Sîli au stins datoria față de bancă, trecând totodată formal și neîntemeiat imobilele în posesie în scopul înstrăinării după Iurii Gratii. Astfel, contractul de cesiune de creanță nu a fost încheiat cu intenția de a produce efecte juridice, fiind sub acest aspect unul fictiv, dar în cele din urmă a avut menirea de a ascunde achitarea necondiționată a datoriilor față de BC „Victoriabank” SA de către Ion Sîli și Tatiana Sîli, fiind sub acest aspect unul simulat.

Au mai indicat că, contractul de cesiune este lovit de nulitate absolută, în prezent datoria pîrîților Ion Sîli și Tatiana Sîli nu a fost achitată, dar ei continuă să locuiască în casa sus-vizată nestingherit. Au făcut construcții adăugătoare, garduri, porți, iar Iurii Gratii nici nu locuiește în acea casă, dar nici nu o vinde.

Au mai susținut reclamanții că la baza înregistrării în Registrul bunurilor imobile a dreptului de ipotecă al lui Iurii Gratii asupra bunurilor imobile și a dreptului său de posesie în scopul înstrăinării a servit contractul de cesiune de creanță încheiat între SA „Victoriabank” și Iurii Gratii. Concomitent cu anularea contractului menționat, apare temeiul de rectificare a înscrierii din Registrul bunurilor imobile a dreptului lui Iurii Gratii la ipotecă asupra acestor bunuri și a dreptului său de posesie în scopul înstrăinării.

Au specificat că executorii judecătorești nu au fost notificați de către Iurii Gratii, Tatiana Sîli, Ion Sîli și BC „Victoriabank” SA, filiala Orhei despre cesiunea creanței în cauză.

Instituția financiară în anul 2009 a expediat preavizul de neachitare a creditului către Tatiana Sîli și Ion Sîli însă tocmai la 20 martie 2013 întocmește contractul de cesiune, astfel consideră că acesta a apărut spontan, fără adresare în instanța de judecată, ceea ce este ireal ca o instituție bancară să nu acționeze asupra debitorilor săi mai mult de 4 ani.

Au invocat că Ala Garșinschi putea fi creditor urmăritor și s-a adresat de nenunțate ori către BC „Victoriabank” SA, care cunoștea de datoriile lui Ion Sîli și Tatiana Sîli față de dînsa.

Totodată, au menționat că creditorii urmăritori au trecut calea legală prin instanța de judecată, avînd fiecare un document executoriu și o procedură de executare intentată de către executorii judecătorești, în comparație cu BC „Victoriabank” SA și Iurii Gratii, care nu au un document executoriu privind încasarea în beneficiul lor a careva datorie de la debitorii Tatiana Sîli și Ion Sîli.

Totalul datoriilor la moment a creditorilor-urmăritori este de 262 515,34 dolari SUA și 226 258,91 de lei, iar unica garanție era bunul imobil - casa de locuit și accesoriile din str. xxxxxxx

Au reiterat că neexecutarea continuă și iresponsabilă din partea pîrîților Tatiana Sîli și Ion Sîli vine în contradicție cu jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului care în virtutea art. 6 al Convenției, garantează dreptul la un proces echitabil și la executarea hotărârilor judecătorești irevocabile.

Prin hotărârea din 15 august 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Central cererea de chemare în judecată a fost admisă parțial.

S-a constatat nulitatea absolută a contractului de cesiune din 20 martie 2013, încheiat între BC „Victoriabank” SA (cedent) și Iurii Gratii (cesionar) privind transmiterea cu titlu oneros a creanțelor creditorului față de debitorii Tatiana Sîli și Ion Sîli, derivate din contractul de credit nr. 1354 din 09 decembrie 2008 și a contractului de ipotecă nr. 12542 din 09 decembrie 2008.

S-a încasat în mod solidar de la Iurii Gratii și BC „Victoriabank” SA în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 2509,52 de lei.

În rest pretențiile cu privire la radierea posesiunii lui Iurii Gratii asupra bunurilor imobile din xxxxxx înregistrată de către OCT Orhei la 08 februarie 2016 și încasarea sumei de 1005 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată, s-au respins ca fiind neîntemeiate.

Prin decizia din 17 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, apelul depus de Iurii Gratii și cererea de alăturare la apel depusă de BC „Victoriabank” SA, au fost admise.

S-a casat hotărârea primei instanțe în partea pretențiilor admise și în partea încasării taxei de stat și s-a emis o hotărâre nouă în această parte prin care:

S-a respins ca nefondată cererea de chemare în judecată depusă de Ala Garșinschi, Mihail Vinogradski, Maria Vinogradscaia împotriva lui Iurii Gratii, BC „Victoriabank” SA, Tatiana Sîli, Ion Sîli, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Lilia Corolețcaia cu privire la nulitatea contractului de cesiune din 20 martie 2013, încheiat între BC „Victoriabank” SA (cedent) și Iurii Gratii (cesionar) privind transmiterea cu titlu oneros a creanțelor creditorului față de debitorii Tatiana Sîli și Ion Sîli, derivate din contractul de credit nr. 1354 din 09 decembrie 2008 și a contractului de ipotecă nr. 12542 din 09 decembrie 2008, în rest hotărârea primei instanțe a fost menținută.

Pentru a decide astfel instanța de apel a reținut că la momentul cesiunii creanței, datoria debitorilor reprezenta suma de 116 984 de lei, adică nu mai era atât de impunătoare. Mai mult, această sumă constituia dobânda restantă – 113 972,37 de lei, penalități pentru dobândă și credit restant - 2826,76 de lei și taxa de stat - 184,87 de lei. Adică, din aceasta rezultă că Tatiana Sîli și Ion Sîli în perioada octombrie 2009 - martie 2013 au achitat practic întreg soldul creditului, or din preavizul nr. 2045-09-B din 12 octombrie 2009 rezultă că la 09 octombrie 2009, debitorii înregistrau o datorie la contractul de credit nr.1354 din 09 decembrie 2009 în mărime de 499 406,97 de lei.

A specificat că reprezentanta BC „Victoriabank” SA nu a putut justifica necesitatea cesiunii unei creanțe de 116 984 de lei derivată dintr-un contract de credit, care a fost garantată cu o ipotecă, valoarea de piață a obiectului căreia constituia suma de 809 800 de lei (la 09 decembrie 2008).

Colegiul a considerat eronate concluziile primei instanțe în acest sens or, ținând cont de principiul libertății contractuale, consfințit în art.667 Cod civil, nu este de competența instanței de a aprecia dacă contractul de cesiune din 20 martie 2013 prezintă un careva avantaj din punct de vedere economic pentru cedentul BC „Victoriabank” SA.

La fel, în opinia instanței de apel, cedentul BC „Victoriabank” SA nu este obligat de a justifica necesitatea cesiunii unei creanțe de 116 984 de lei derivată dintr-un contract de credit, care a fost garantată cu ipotecă.

Colegiul a notat că nu poate fi reținut argumentele precum că instituția financiară a acționat clandestin, fără a înștiința alte persoane cointeresate or, art.564 Cod civil, prevede notificarea debitorului despre faptul cesiunii, și nici de cum nu indică despre notificarea executorului judecătoresc.

Instanța de apel a constatat că contractul de cesiune a fost încheiat în forma cerută pentru actul juridic în al cărui temei s-a născut creanța cesionată, adică forma contractului de credit - actul juridic în al cărui temei s-a născut creanța și care nu se încheie în forma autentică și nu se înregistrează la OCT.

Colegiul civil a considerat că contrar prevederilor art.118 Cod de procedură civilă, nu au fost prezentate probe suficiente, veridice și întemeiate precum că contractul de cesiune de creanță din 30 martie 2013 a fost încheiat în baza unei cauze ilicite precum și fără intenția de a produce efecte juridice specifice

contractului de cesiune, din care considerente cererea de chemare în judecată cu privire la nulitatea contractului de cesiune a creanței din 20 martie 2013 încheiat între BC „Victoriabank” SA și Iurii Gratii privind transmiterea cu titlu oneros a creanțelor creditorului față de debitorii Tatiana Sîli și Ion Sîli derivate din contractul de credit nr.1354 din 09 decembrie 2008 și a contractului de ipotecă nr. 12542 din 09 decembrie 2008, urmează a fi respinsă ca fiind nefondată.

A relevat că în partea ce ține de pretenția cu privire la radierea posesiunii lui Iurii Gratii asupra bunurilor imobile din mun. xxxxxx înregistrată de către OCT Orhei la 08 februarie 2016 prima instanță just a conchis că aceasta nu poate fi admisă întrucât potrivit art.496 alin.(4) Cod civil, modul de elaborare și de întocmire a registrului bunurilor imobile este stabilit de lege.

La 24 iulie 2019 Ala Garșinschi, Mihail Vinogradschi și Maria Vinogradscaia au declarat recurs, solicitând casarea deciziei din 17 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, cu menținerea hotărârii din 15 august 2018 a Judecătorei Orhei, sediul Central.

În motivarea recursului au reiterat circumstanțele de fapt expuse în cererea de chemare în judecată, și-au exprimat dezacordul cu soluția instanței de apel, și au reținut ca fiind superficial examinată și emisă decizia din 17 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, ignorând prevederile legale prevăzute la art. art. 484, 487, 490, 558, 667 Cod civil.

În conformitate cu art.434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului confirmă faptul că decizia din 17 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces la 17 mai 2019 (f.d. 124, vol.II), astfel recursul declarat la 17 iulie 2019 de către Ala Garșinschi, Mihail Vinogradschi și Maria Vinogradscaia, se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

La 19 august 2019 în adresa intimațiilor a fost expediat copia recursului declarat de Ala Garșinschi, Mihail Vinogradschi și Maria Vinogradscaia, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs.

La 18 septembrie 2019 executorul judecătoresc Lilia Corelețcaia a depus referință pe marginea recursului declarat de către Ala Garșinschi, Mihail Vinogradschi și Maria Vinogradscaia, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea deciziei din 17 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, cu menținerea hotărârii din 15 august 2018 a Judecătorei Orhei, sediul Central.

În conformitate cu art. 439 alin. (2), (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinând admisibilitatea recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții

Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ala Garșinschi, Mihail Vinogradschi și Maria Vinogradscaia, este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art.433 lit.a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ala Garșinschi, Mihail Vinogradschi și Maria Vinogradscaia, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare și nu redă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a

are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei se precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art.432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art.130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Ala Garșinschi, Mihail Vinogradschi și Maria Vinogradscaia nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă și respectiv este inadmisibil.

În conformitate cu art.art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ala Garșinschi, Mihail Vinogradschi și Maria Vinogradscaia.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari

Maria Ghervas

Victor Burduh